

Goudprijs leidt niet tot koorts

Regio 8

Nu nog groot rijbewijs voor dubbeldekker

Regio 6

VOOR HET LAATSTE NIEUWS: LEIDSCHDAGBLAD.NL

TIPS EN REACTIES: BOLLENSTREEK@LEIDSCHDAGBLAD.NL

WOENSDAG 29 JULI 2020

Natuurvereniging ziet aantal broedparen afnemen, maar het is nog net te laat

'Patrijzen zijn hartstikke mooi'

Sjaak Smakman

Noordwijkerhout ■ Ze zijn er nog wel. Voormalig kweker Louis Oostdam hoort en ziet met grote regelmaat patrijzen op de velden achter zijn woning aan de Noordwijkerhoutse Leeweg. Dat is niet zo vreemd: de weilanden met het hoge gras en het bos en kreupelhout van het op een steenworp afstand gelegen Klein Leeuwenhorst bieden de patrijs de beschutting en insecten waarvan met name de jongen het in hun eerste levensfase moeten hebben.

Maar ook de dahlia's die ze nog kweken en de hagen die hij en zijn broer Harry hebben geplant bij hun woningen bieden de patrijzen wat ze nodig hebben om te overleven. Hij doet het met liefde. „Vogels zijn altijd al een hobby van me geweest”, zegt hij. De uit restanten van een oude rolkas zelfgebouwde zwaluwen-til op het erf spreekt voor zichzelf. En het werkt: de boerenzwaluwen scheren er acrobatisch door de lucht.

De broers Oostdam zijn een mooi voorbeeld van de mensen naar wie de ANLV Geestgrond op zoek is: kwekers die het behoud van de patrijs – niet voor niets siert deze karakteristieke bollenvogel het logo van de natuurvereniging – aan het hart gaat en er ook wat voor willen doen. Het spant er om voor de pa-

trijts, benadrukken Paul Venderbosch en Anja van Servellen van Geestgrond. Volgens tellingen de afgelopen twee jaar zijn er nog ongeveer dertig broedparen. „Een jaar of twintig geleden waren er nog tien keer zoveel”, zegt Venderbosch, „als we niet uitkijken is de patrijs over twintig jaar hier helemaal verdwenen.”

Het is nog niet te laat. „Omdat patrijzen ongeveer vijf kilometer kunnen vliegen, zijn die dertig broedparen volgens deskundigen nog net een levensvatbare populatie”, zegt Van Servellen. Maar dan moet er wel wat gebeuren, voegt Venderbosch er meteen aan toe.

Natuurwaarde

Net zoals weilanden tegenwoordig vaak monotone vlaktes raai gras zijn waarin weidevogels nauwelijks nog kunnen overleven, hebben ook de bollenvelden aan natuurwaarde ingeboet.

De traditionele beukenhagen tegen zandverstuivingen staan de grote machines in de weg. Bloem- en kruidenrijke slootkanten zorgen óók voor onkruid in het gewas en elke meter natuur kost een meter bollengrond. Dan is er nog het rooiseizoen, want de patrijs is uitgerekend een late broeder. „De ene kweker stapt uit zijn trekker om nesten te verleggen, de ander rijdt gewoon door”, zegt Van Servellen.

Anja van Servellen, Harry Oostdam, Paul Venderbosch en Louis Oostdam: het wordt erop of eronder voor de patrijs in de Bollenstreek. FOTO HIELCO KUIPERS

De afgelopen twee jaar heeft de vereniging in kaart gebracht waar in de streek de broedparen (nog) zitten. „En nu is het tijd voor het vervolg: hoe gaan we zorgen dat de patrijs het hier beter gaat doen”, zegt Venderbosch. Maar dat valt tegen, voegt hij er meteen aan toe. Kwekers willen best wat doen, maar het moet een efficiënte bedrijfsvoering niet in de weg staan. Dat snappen Vender-

bosch en Van Servellen best, maar dat hoeft elkaar lang niet altijd te bijten. Hagen kun je bijvoorbeeld prima rond bedrijfswoningen en schuren neerzetten en op het land zijn ook wel plekken te vinden waar ze de machines niet in de weg zitten. Het zelfde geldt voor bloeiende slootkanten, zegt Van Servellen: „Je kunt best een beetje onkruid in je gewas toelaten, maar veel kwekers

zijn nog altijd gewend om echt voor alles te spuiten.”

Experiment

Om meer kwekers 'om' te krijgen, hebben ze met zes kwekers – Johan Verschoor, Huub Weijers, Rob Bishchops, Aad van Eeden, Mark van Paridon en Rudolf Uittenboogaard – de afgelopen jaren geëxperimenteerd en daaruit een pakket van zeven 'makkelijke maatregelen' samengesteld. Dat bestaat uit groenbemesters inzaaien die patrijzen van beschutting en voedsel (insecten) voorzien, bloemenmengsels inzaaien, gefaseerd maaien, rust waarborgen, heggen en hagen aanplanten, struweel aanplanten ('zet vier oude kerstbomen op een kluitje bij elkaar en je hebt direct een extra schuilplek') en bijvoeren in de winter met rogge en tarwe. Voor het aanplanten van hagen kunnen ondernemers uit het landschapsfonds van Holland Rijnland subsidie krijgen, benadrukt Van Servellen.

De natuurvereniging gaat de komende tijd de boer op. Oostdam heeft als oud-kwekers best begrip voor de weerstand ('kwekers hebben het al niet makkelijk, en dan moeten ze ook nog allemaal extra dingen gaan doen') maar hoopt dat Geestgrond zijn collega's enthousiast kan maken: „Laatst liep hier een koppel patrijzen op het erf. En ze zijn echt hartstikke mooi.”

Nieuwbouw Samen onder een dak

Noordwijk ■ Het heeft veel voeten in de aarde gehad, maar het nieuwe gezamenlijke onderkomen van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB) en Zeilvereniging Noordwijk (ZVN) verrijst dan toch echt. Van der Niet Bouw uit Noordwijk is begonnen met de bouw van het strandpaviljoen, dat bijna twee miljoen euro kost. Het project heeft een lange en roerige voorgeschiedenis. De NRB wil al heel lang een nieuw onderkomen, en zocht daarvoor aanvankelijk de samenwerking met reddingsmaatschappij

KNRM en HSV De Sportvisser. Toen die poging op niets uitdraaide, kwam Zeilvereniging Noordwijk in beeld. De opluchting bij de betrokkenen was dan ook groot toen het gemeentebestuur in maart van dit jaar groen licht gaf voor dat gezamenlijke project - en alleen nog de laatste stikstofhobbels moesten worden weggenomen. De zeilvereniging koopt haar deel van het strandpaviljoen van de gemeente zodra de bouw klaar is.

FOTO JOHAN WESTRA

Discussie GOM Teylingen gaat komende tijd van start

Sjaak Smakman

Teylingen ■ Sluit het beleid om de bollengrond in de streek te beschermen nog wel aan bij de huidige realiteit? En hoe effectief is de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) bij dat beleid?

Dat zijn de twee kernvragen die de gemeenteraad van Teylingen de komende tijd verder wil gaan (laten) onderzoeken, om vervolgens de vraag te kunnen beantwoorden of en hoe de politiek verder wil met de GOM. De vraag is actueel geworden in Teylingen sinds er vanuit een aantal kwekers kritiek kwam op de werkwijze van de organisatie. Die werkt inmiddels tien jaar in opdracht van de bollengemeenten aan het opruimen van oude kassen en schuren en herverkaveling om zo de toekomst van de bollenteelt veilig te stellen en het landschap op te knappen. Leidraad is een document waarin de gemeenten in grote lijnen aangeven waar er wat mogelijk is in de streek.

Om alles te financieren, mogen er in totaal zeshonderd zogeheten GOM-woningen her en der worden gebouwd, die bij elkaar tegen de negentig miljoen euro in het laatste moeten brengen. Het feit dat die regelmatig op de plek komen waar juist iets is afgebroken, heeft geleid tot de kritiek dat er van dat open maken van het landschap nauwelijks iets terecht komt. Een ander kritiekpunt is dat oude(re) schuren voor beginnende kwekers nog betaalbaar zijn. Afbreken ontnemt hen die kans, volgens criticasters.

In Teylingen waren onder meer de bouw van villa's langs de Akervoorderlaan, de sloop van het complex van M&G aan de Torenlaan en het plan voor een GOM-wijkje van zestig villa's aan de Eikenhorstlaan aanleiding voor de politiek om zich nog eens te verdiepen in de werkwijze van de GOM. De raadsleden willen vooral duidelijk krijgen in hoeverre zij daar zelf invloed op kunnen uitoefenen. Volgens de organisatie zelf is het simpel: de gemeenteraad heeft altijd het laat-

ste woord bij de bouw van GOM-woningen, omdat daarvoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd.

In het verlengde van de vraag hoe effectief de GOM is, stelt onderzoeksbureau Partners en Pröpper na gesprekken met raadsleden voor om ook te kijken naar het gemeentelijke stuk dat als leidraad dient zelf: in hoeverre is de kern daarvan - het behoud van minimaal 2625 hectare bollengrond - eigenlijk nog actueel? In de kop van Noord-Holland worden al jaren veel meer bollen geteeld dan in de Bollenstreek en ook in de Haarlemmermeer ruikt de bollenteelt op. En in de Bollenstreek is de woningnood hoog en moet ruimte worden gevonden voor duurzame energieopwekking.

Halverwege deze raadsperiode liet het gemeentebestuur van Teylingen weten een discussie in de regio te willen over de toekomst van de Bollenstreek. Met name over de ruimte voor de bollenteelt 'in relatie tot de andere, eveneens urgente en legitieme ruimteclaims'.